

Program Wychowawczo - profilaktyczny

Prywatnej Szkoły Podstawowej Leonarda Piwoni

oraz

Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I st. Leonarda Piwoni

na rok szkolny 2025 / 2026

**Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w
roku szkolnym 2025/2026**

1. Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez rozwijanie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym.
2. Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej - kształtowanie postaw patriotycznych, społecznych i obywatelskich, odpowiedzialności za region i ojczyznę, dbałości o bezpieczeństwo własne i innych.
3. Promocja zdrowego trybu życia w szkole - kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych. Wspieranie aktywności fizycznej uczniów.
4. Profilaktyka przemocy rówieśniczej. Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, wsparcie w kryzysach psychicznych.
5. Promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci. Rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli nowoczesnych technologii, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji oraz korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
6. Promocja kształcenia zawodowego w szkołach podstawowych oraz w środowisku pracodawców. Wzmocnienie roli doradztwa zawodowego.
7. Rozwijanie zainteresowania kulturą i językiem polskim wśród Polonii. Nauczanie języka polskiego w środowiskach polonijnych.
8. Wspieranie aktywności poznawczej i poczucia sprawczości ucznia poprzez promowanie oceniania kształtującego i metod aktywizujących w dydaktyce.

PODSTAWY PRAWNE

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
- Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 i 1378)
- Konwencja o Prawach Dziecka
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
- Rozporządzenie MEN z 22 stycznia 2018r. / zmieniające na rok 2023/24/
- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 sierpnia 2019 roku w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego (Dz. U. z 2019 r., poz. 1637)
- Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 5 grudnia 2014 r. w sprawie ramowych statutów publicznych szkół i placówek artystycznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1646)

- Statut Szkoły
- Materiały wypracowane przez Radę Pedagogiczną
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325)

“Dziecko chce być dobre. Jeśli nie umie – naucz, jeśli nie wie – wytłumacz, jeśli nie może – pomóż.”

J.Korczak

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny jest dokumentem, który pomaga w realizacji podstawowego zadania szkoły, jakim jest wspomaganie ucznia w jego wszechstronnym rozwoju. Wychowanie ma zmierzać do rozwoju osobowości ucznia, nadać znaczenie jego życiu, kształtować jego przekonania, zachowania, ułatwiając w ten sposób decyzje etyczne, społeczne i kulturalne. Wspierając wszechstronny rozwój osobowości naszych wychowanków, pragniemy ich nauczyć odpowiedzialności za swoje życie i dokonywane w przyszłości wybory.

Nasza szkoła ma być miejscem metodycznego uspołeczniania młodego człowieka. Obok wiedzy, szkoła powinna wspierać dziecko w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej

Nauczyciele naszej szkoły będą przewodnikami, doradcami w poszukiwaniu życiowych wartości i celów. Pomogą wychowankom zdobyć kompetencje umożliwiające im funkcjonowanie w zmieniającej się wciąż rzeczywistości. Nasz program realizować będziemy w porozumieniu z rodzicami uczniów oraz instytucjami, które wspomagają proces edukacyjno -wychowawczy.

Treści Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły, podstawowymi kierunkami realizacji polityki oświatowej państwa oraz rekomendacjami CEA na rok szkolny 2025/2026:

1. Poszerzanie znajomości literatury psychologicznej i pedagogicznej kształcenia artystycznego

2. Zaangażowanie nauczycieli wszystkich specjalności w organizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkołach artystycznych
3. Diagnoza czynników chroniących i czynników ryzyka oraz zachowań ryzykownych wśród uczniów szkół artystycznych.

W PSP oraz OSM I stopnia Leonarda Piwoni przy wspólnym działaniu pedagogów, rodziców i uczniów kształtuje się młode pokolenie ludzi twórczych, wrażliwych na wartości promowane poprzez różne dziedziny. Na drodze działania wychowawczego i wzajemnych relacji tworzymy warunki i możliwości do tego, by każdy uczeń mógł rozwijać się w sferze psychicznej, społecznej, umysłowej i fizycznej.

W OSM I stopnia L. Piwoni ukierunkowujemy swoją aktywność wychowawczą na wzmacnianie predyspozycji do twórczego korzystania z talentu muzycznego.

CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

1. Rozwój sfery intelektualnej:

- a. kształtowanie umiejętności przyswajania wiedzy oraz rozwijanie umiejętności twórczego myślenia;
- b. pomoc uczniom w poszukiwaniu własnego miejsca we współczesnym świecie;
- c. indywidualizacja pracy z uczniem;
- d. rozwijanie uzdolnień muzycznych i umiejętności technicznych i interpretacyjnych.

2. Rozwój sfery emocjonalnej:

- a. poznanie siebie i własnych reakcji emocjonalnych;
- b. kształtowanie poczucia własnej wartości;
- c. nabywanie umiejętności prawidłowej komunikacji interpersonalnej;
- d. kształtowanie umiejętności oceny własnych zachowań oraz radzenia sobie z emocjami.

3. Rozwój sfery fizycznej:

- a. budzenie odpowiedzialności za własne zdrowie;
- b. kształtowanie umiejętności właściwego postępowania w sytuacjach zagrożenia;
- c. profilaktyka uzależnień.

4. Rozwój sfery duchowej:

- a. poznanie dorobku kultury;

- b. rozbudzanie myślenia refleksyjnego, analitycznego;
- c. ukierunkowanie na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości;
- d. poznawanie zasad wiary różnych religii.

5. Rozwój sfery społecznej i patriotycznej:

- a. kształtowanie umiejętności funkcjonowania w grupie społecznej;
- b. budowanie pozytywnego klimatu w szkole;
- c. przeciwdziałanie agresji i przemocy;
- d. integrowanie wychowawczych działań rodziny i szkoły;
- e. poznanie dorobku kultury i dziedzictwa narodowego, historii własnego regionu;
- f. kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych;
- g. kształtowanie wrażliwości na sprawy środowiska i ekologii.

6. Rozwój świadomości edukacyjno-zawodowej

- a. wspieranie uczniów w procesie planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej;
- b. poznanie przez uczniów własnych mocnych stron, zainteresowań i predyspozycji zawodowych;
- c. rozwijanie umiejętności podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- d. zapoznanie z aktualnymi trendami na rynku pracy i zawodami przyszłości;
- e. kształtowanie postawy otwartości na uczenie się przez całe życie.

SYLWETKA ABSOLWENTA

PRYWATNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ

oraz

OGÓLNOKSZTAŁCĄCEJ SZKOŁY MUZYCZNEJ I ST. LEONARDA

PIWONI

Podjęmowane przez szkołę działania wychowawczo-profilaktyczne mają na celu ukształtowanie sylwetki absolwenta

1. Stosunek do siebie:

- a. systematyczność
- b. obowiązkowość
- c. punktualność
- d. pracowitość
- e. kreatywność
- f. samodzielność
- g. rozwijanie talentów
- h. cierpliwość

2. Stosunek do drugiego człowieka:

- a. życzliwość
- b. pogoda ducha
- c. kultura osobista
- d. uczciwość
- e. odpowiedzialność
- f. współpraca
- g. tolerancja
- h. komunikatywność

3. Stosunek do świata:

- a. wrażliwość
- b. ofiarność
- c. dbałość o zdrowie
- d. troska o przyrodę
- e. zaangażowanie
- f. wiara w siebie
- g. otwartość

PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNYCH

Sfera wspomagania dziecka w rozwoju	Obszar, cele	Zadania	Działania	Osoby odpowiedzialne	Termin
1.Sfera fizyczna	Zdrowie-edukacja zdrowotna	a) kształtowanie właściwych nawyków i przyzwyczajzeń zdrowotnych;	- organizowanie aktywnych form wypoczynku (szkolna oferta ferii zimowych i letnich obozów) - zielone szkoły - wycieczki klasowe	nauczyciel W-fu, wychowawcy, nauczyciel przyrody, biologii, informatyk, polonista, psycholog, nauczyciele ze świetlicy, dyrektor szkoły	I i II semestr
		- przygotowanie szkolnej oferty wypoczynku zimowego i letniego;	- rozwój sprawności fizycznej dzieci poprzez bogatą ofertę zajęć sportowych (sportowe zajęcia pozalekcyjne, basen, lodowisko), udział w szkolnych i pozaszkolnych zawodach sportowych, Dzień Sportu, udział w wycieczkach, rajdach)		I i II semestr
		-oferta zajęć pozalekcyjnych	- zajęcia wychowawcze na temat zdrowego żywienia, higieny osobistej, bezpiecznego wypoczynku		
		- jak dbać o higienę osobistą	-realizacja treści prozdrowotnych zawartych w programie nauczania przyrody i biologii, edukacji zdrowotnej - zajęcia wychowawcze na temat zdrowego żywienia,		
					cały rok

			<p>higieny osobistej, bezpiecznego wypoczynku</p>		
		- zdrowe odżywanie się	<p>- regularne spożywanie warzyw i owoców oraz picie mleka w szkole, - treści związane z zaburzeniami odżywiania (otyłość, nadwaga, anoreksja, bulimia), - Tydzień edukacyjny , projekt " Jedz zdrowo - żyj zdrowo " - mity i fakty o zdrowym odżywianiu (edukacja zdrowotna)</p>		
		- bezpieczny wypoczynek w okresie ferii zimowych i letnich	- normy i zasady bezpieczeństwa		
		- ład, czystość, porządek wokół nas	- udział w akcjach proekologicznych- Dzień Ziemi		kwiecień
		b) profilaktyka uzależnień	<p>-filmy edukacyjne na temat uzależnień, projekty w ramach zajęć edukacji zdrowotnej, godzin wychowawczych, - ankieta badająca stan wiedzy młodzieży - udział w projekcie „ Młode Głowy w Multikinie” - indywidualne spotkania z psychologiem</p>		cały rok
		- substancje psychoaktywne	<p>- rozpoznanie sygnałów świadczących o używaniu przez dzieci substancji psychoaktywnych, - ankieta badająca zagrożena wśród młodzieży</p>		

			- filmy edukacyjne	
		- narkomania, alkoholizm, nikotynizm i lekomania	- indywidualne rozmowy z uczniami, rodzicami w sytuacji zaistnienia problemu	
		- uzależnienia i co dalej	- spotkania z osobami zajmującymi się wskazaną tematyką, - kierowanie ucznia do specjalistycznych placówek - plakaty, pogadanki, burze mózgów w ramach zajęć edukacji zdrowotnej	
		- sposoby spędzania wolnego czasu	- różnorodne formy spędzania wolnego czasu (teatr, filharmonia, wystawy, muzea, kino, rozwój zainteresowań czytelniczych) - Dzień Sportu - zajęcia na basenie, lodowisku - zajęcia świetlicowe na powietrzu - spacer, wycieczki na łono przyrody	
		c) bezpieczny Internet	- zagrożenia płynące z Internetu, - krytyczne podejście do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych - rozmowy ze specjalistami odpowiedzialnymi za Cyberprzemoc	
			- upowszechnienie wiedzy i właściwych postaw związanych z korzystaniem z technologii	

			informacyjno-komunikacyjnych		
			- zabezpieczenie komputerów programami uniemożliwiającymi dostęp do niepożądanych stron		
2. Sfera psychiczna/emocjonalna	bezpieczeństwo-profilaktyka zachowań ryzykownych	a) Normy i Zasady obowiązujące w grupie. Prawa i obowiązki ucznia. Zapoznanie z Regulaminem Szkolnym i WSO		plastyk, polonista, wychowawcy	wrzesień
		b) Rozpoznanie przyczyn agresji, opanowanie negatywnych uczuć, rozumienie siebie i innych, prawidłowe rozwiązywanie konfliktów, integracja zespołów klasowych, skutki dręczenia ofiar w realnej rzeczywistości, bullying i cyberbullying, monitorowanie opuszczanych lekcji bez usprawiedliwienia, pomoc uczniom z problemami natury osobistej	- stworzenie czytelnych zasad i reguł współżycia w społeczności szkolnej, uświadomienie uczniom, gdzie znaleźć pomoc w sytuacji niebezpiecznej, przeciwdziałanie w przejawianiu zachowań agresywnych, przemocowych, wagarom(warsztaty interaktywne, plakaty, prezentacje, filmy) - Tydzień przeciwdziałania przemocy rówieśniczej (rozmowy, burza mózgów, plakaty)		cały rok
	c) Radość ze wspólnego działania, tworzenia, rozwój zainteresowań plastycznych, aktorskich, sportowych	- konkurs prac wspólnie wykonanych przez rodziców i dzieci, przedstawienia teatralne - Pejzaż jesienny - Portret Mikołaja - koncerty muzyczne - Dzień gier planszowych	I i III semestr		
	budowanie prawidłowych relacji rodzice-dzieci; uczniowie-uczniowie; uczniowie-nauczyciele				

		d) Autorefleksja- określenie mocnych i słabych stron ucznia, analiza zachowania i ich konsekwencji	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia w klasach, grupach (godziny wychowawcze) - Warsztaty w zespołach klasowych 		
		e) Umiejętność nawiązywania kontaktów z innymi, rozwiązywanie konfliktów i sporów	- trening umiejętności psychospołecznych		
		f) Rozwijanie umiejętności wyrażania emocji w sposób akceptowany społecznie	- scenki , odgrywanie ról- zajęcia w ramach Teatrimpro		
		g) Kształtowanie wrażliwości uczuciowej, empatii	<ul style="list-style-type: none"> - akcje charytatywne (paczka na święta, pomoc dla TOZ). Koncert kolęd. - Dzień Kropki - Dzień Misia -Tydzień empatii -Dzień życzliwości - Wolontariat - pomoc młodszym uczniom przez ich starszych kolegów (zajęcia świetlicowe) 		I i II semestr
		h) Nazywanie uczuć, stanów psychicznych	indywidualne spotkania z psychologiem		
3. Sfera społeczna	a)kształtowanie postaw prospołecznych	- zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego, lokalnego	- świąteczne dekorowanie szkoły	wychowawcy, opiekun samorządu szkolnego, muzycy, polonista, historyk, plastyk, nauczyciele przedmiotowcy	
			- wiosenne sadzenie kwiatów na szkolnym skwerze,		I i II semestr
			- tworzenie skrzynek warzywnych		
			- przekazanie darów rzeczowych na rzecz świetlicy parafialnej		

		- wolontariat	- pomoc koleżeńska w nauce, pomoc niepełnosprawnym uczniom, czytanie książek młodszym kolegom - zawożenie darów do Domu Samotnej Matki w Karwowie, - przekazywanie darów w ramach akcji Szlachetna Paczka		Wrzesień Grudzień
	b) kształtowanie postawy kreatywności i przedsiębiorczości	- konkursy i imprezy organizowane przez samorząd szkolny i uczniów, projekty przedmiotowe			I i II semestr,
	c) kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania wolnego czasu	- działalność samorządu uczniowskiego	- imprezy przygotowane przez samorząd uczniowski		
		- działanie kół zainteresowań	- wg planu zajęć		
		- szkolne koncerty	- rodzinne kolędowanie		
		- rozwój zainteresowań czytelniczych	- konkursy czytelnicze		
		- szkolny teatr	Jasełka, Pasowanie na Pierwszoklasistę, TeatrImpro		
		- pomoc na rzecz innych	- akcje charytatywne - Szlachetna Paczka, współpraca z CARITAS i schroniskiem dla zwierząt - zbiórka żołądzidła zwierząt		
	d) kształtowanie postaw obywatelskich	- wpojenie zasad samorządności i demokracji	- wybory do samorządów klasowych i do samorządu szkolnego		
		- respektowanie norm życia społecznego	- klasowe kodeksy norm obowiązujących w grupie		
		- świadomość praw i obowiązków	- Konwencja Praw Dziecka		
		- prawa dziecka	- prawa według Korczaka		

		- kształtowanie postaw tolerancji, szacunku dla ludzi, umiowanie wolności, sprawiedliwości i solidarności	- lekcje wychowawcze, - zbiórka darów dla rodzin potrzebujących, - Szlachetna Paczka		I i II semestr	
	e) kształtowanie kompetencji społecznych	- dobra komunikacja i współpraca w grupie	- trening umiejętności psychospołecznych, - warsztaty dla klas			
4. Sfera aksjologiczna	Kultura- wartości, normy, wzory zachowań					
	a) kształtowanie postaw patriotycznych, wzmocnienie poczucia tożsamości narodowej, przywiązanie do polskiej tradycji, historii, języka i kultury	- upamiętnienie ważnych rocznic z historii Polski	Koło miłośników historii dla klas 4-8;- gazetki okolicznościowe, projekty historyczne; wyjście do kina na Triumf serca;prezentacje multimedialne uczniów, , apel okazji Święta Niepodległości, prace plastyczne, drama- żywy obraz Inszenizacja- Tysiąclecie Królestwa Polskiego. Zjazd gnieźnieński.	historyk, wychowawcy, polonista, plastyk,, informatyk, nauczyciele w-f katecheta, świetlica	I i II semestr	
			polskie tradycje		- porządkowanie grobów	
					- zwiedzanie Nekropolii Szczecińskiej	
					- wigilie klasowe	
					- jasełka szkolne	
					- wystawy okolicznościowe: 80 lat Pomorza Zachodniego w granicach Polski;	
					- andrzejki	
					- konkursy plastyczne i tematyczne	
					- konkurs historyczny wiedzy o II wojnie światowej;	

			- konkursy		
			Muzeum Techniki- kolekcja aut przedwojennego Szczecina i z okresu II wojny św. oraz z okresu powojennego .		
			- konkursy		
		- rozwijanie zainteresowań czytelniczych	- czytanie na głos fragmentów słynnych powieści polskich autorów		
			- indywidualne próby twórcze		
			- spotkania z ciekawymi ludźmi		
	b) kształtowanie hierarchii systemu wartości	- wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych naprawdę, dobro i piękno	- wyjścia do teatru, kina, filharmonii, muzeum, na wystawy		
			- wzory wybitnych Polaków na lekcjach historii, katechezy, przedmiotach matematyczno-przyrodniczych, języka polskiego		
			- lekcje wychowawcze		
		- tworzenie w szkole życzliwej, serdecznej atmosfery, szacunku i tolerancji dla drugiego człowieka	- lekcje wychowawcze		
	c) kształtowanie wzorów zachowań	- odpowiedzialność za swoje czyny i za dobro wspólne	- wizyty w różnych instytucjach		

		- przeciwstawianie się wpływowi kolegów ze środowisk zdemoralizowanych	lekcje wychowawcze, - Omawiania bieżących problemów społecznych		
		- postawa pracowitości, rzetelności, wytrwałości i odpowiedzialności	samoocena podczas wystawiania ocen z zachowania		
5. Sfera intelektualna	Wiedza, umiejętności			nauczyciele przedmiotowcy, wychowawcy, germanista	
	a) rozwój talentów, zainteresowań	- wszechstronny rozwój talentów uczniowskich	- koła zainteresowań		
			- konkursy przedmiotowe, artystyczne, sportowe		
			- indywidualne konsultacje nauczycieli		
			- szkolne imprezy prezentujące umiejętności i talenty uczniów		
	b) kształtowanie umiejętności sprawnego posługiwania się technologią informacyjno-komunikacyjną	- rozwój zainteresowań uczniów w oparciu o bezpieczeństwo w sieci	- zajęcia informatyki, Mistrzowie Kodowania, Nowe Technologie		
	c) upowszechnienie wiedzy o zasadach zrównoważonego rozwoju	- udział w akcjach, Dzień Ziemi	- warsztaty w Transgranicznym Ośrodku Edukacji ekologicznej w Zalesiu		
		- segregacja odpadów	- w szkole poustawiane są kosze na papier, plastik i inne odpady - zajęcia w ramach TechLab		
		- przygotowanie posiłków ze świeżych produktów od lokalnych dostawców w szkolnym sklepiku	- przygotowanie posiłków ze świeżych produktów		

		<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia sportowe w większym wymiarze godzinowym (lodogryf, basen, taniec, sekcja sportowa) 			
		<ul style="list-style-type: none"> - przyjazd do szkoły i wyjścia klasowe miejskimi środkami komunikacji 			
	<p>d) upowszechnienie wiedzy i umiejętności niezbędnych do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój kompetencji językowych ucznia - wyjazd na spektakl do Schwedt 	<ul style="list-style-type: none"> - wymiana polsko-niemiecka 		
	<p>e) przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i dalszego kierunku kształcenia f) rozwijanie świadomości edukacyjno-zawodowej i przygotowanie do wyboru dalszej ścieżki kształcenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prezentacje zawodów - zajęcia z doradztwa zawodowego - wspieranie uczniów klas VII-VIII w wyborze szkoły ponadpodstawowej 	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja minimum 10 godzin doradztwa zawodowego w cyklu edukacyjnym; - zajęcia warsztatowe - prezentacje zawodów - udział w wydarzeniach typu: dni otwarte, wizyty zawodoznawcze, spotkania w firmach i instytucjach; - korzystanie z platform edukacyjnych (np. Mapa Karier, Zawodowy Zawrotny) 	<p>wychowawcy klas VII-VIII, pedagog szkolny, nauczyciel doradztwa zawodowego</p>	

EWALUACJA PROGRAMU

Bieżące monitorowanie będzie omawiane w trakcie posiedzeń zespołów wychowawczych oraz Rady Pedagogicznej- podsumowując pracę, po każdym semestrze.

Informacje niezbędne do ewaluacji będą uzyskiwane za pomocą takich narzędzi, jak:

- bezpośrednio rozmowy z uczniami i rodzicami
- obserwacje uczniów
- ankiety przeprowadzane wśród uczniów i rodziców,
- rozmowy z nauczycielami.

Na podstawie wyników i wniosków z ewaluacji opracowane zostaną zalecenia – propozycje do przyszłych działań, rodzaju i kierunku zmian.

Program uwzględnia działania z zakresu doradztwa zawodowego zgodne z obowiązującym prawem oświatowym i jest podstawą realizacji zajęć wspierających uczniów w wyborze dalszej drogi edukacyjno-zawodowej.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Prywatnej Szkoły Podstawowej Leonarda Piwoni oraz Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I stopnia Leonarda Piwoni został zatwierdzony przez:

Radę Pedagogiczną – dnia